Gaujas Nacionālā parka bioreģiona pārvaldības modelis un institūta “Silava” risinājums atzīti par piemēriem citiem Eiropas reģioniem

Starptautiskie eksperti par piemēriem citiem Eiropas reģioniem atzinuši Gaujas Nacionālā parka bioreģiona pārvaldības modeli un Latvijas Valsts mežzinātnes institūta “Silava” izstrādāto risinājumu mazražīgu zemju ilgtspējīgai izmantošanai. Abas prakses identificētas Interreg Europe projekta “3F GREEN MODEL” ietvaros un iekļautas Interreg Europe labo prakšu katalogā (Good Practice Database). Līdz ar to Vidzemes plānošanas reģiona identificēto labo prakšu skaits katalogā sasniedzis 16, bet kopumā tajā apkopotas vairāk nekā 4500 prakses no visas Eiropas, tostarp 90 no Latvijas.

Gaujas Nacionālā parka bioreģiona izvērtējumā eksperti secinājuši, ka tas demonstrē pārņemamu sadarbības un pārvaldības modeli, kurā pašvaldības, zinātniskās institūcijas, uzņēmēji, nevalstiskās organizācijas un iedzīvotāji vienojas par kopīgu pieeju vietējo resursu ilgtspējīgai izmantošanai. Kā viens no nozīmīgākajiem priekšnosacījumiem izcelts Labas gribas memorands, kas palīdzējis veidot kopīgu redzējumu un iesaistīt plašu partneru loku. Eksperti īpaši izcēluši arī tādus praktiskus instrumentus kā zaļais publiskais iepirkums un iniciatīvas bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai. Ekspertu ieskatā bioreģiona pieeja ir īpaši piemērota reģioniem, kuros jau attīstās bioloģiskā lauksaimniecība un vietējās pārtikas sistēmas.

Gaujas Nacionālā parka bioreģions ir pirmais šāda veida modelis Baltijas valstīs. Tā mērķis ir stiprināt saikni starp dabas aizsardzību, vietējo ekonomiku, pārtikas ražošanu un iedzīvotāju labklājību.

Latvijas Valsts mežzinātnes institūta "Silava" izstrādātais risinājums pievēršas vienai no daudzviet Eiropā aktuālām problēmām - mazražīgu zemju ilgtspējīgai izmantošanai. Latvijā ir ievērojamas platības ar zemu organisko vielu saturu augsnē, kuras pašlaik netiek izmantotas lauksaimniecībā, lai gan tās iespējams izmantot biomasas ražošanai. Eksperti augstu novērtējuši sadarbību starp pētniekiem, zemju īpašniekiem un uzņēmējiem, kas ļāvusi izstrādāt jaunus risinājumus zemes apsaimniekošanai un vienlaikus rast pielietojumu koksnes enerģētikas un kūdras nozares blakusproduktiem. Šīs sadarbības rezultātā izstrādāti augsnes uzlabotāji un substrātu receptes, kurās izmantoti koksnes pelni un mazāk pieprasītas kūdras frakcijas. Izmēģinājumos pierādīts, ka šāds maisījums uzlabo vītolu stādu augšanu gan konteineros, gan lauka apstākļos. Eksperti norādījuši, ka šī pieeja ir īpaši piemērota teritorijām ar līdzīgiem augsnes apstākļiem un pieejamiem blakusproduktiem, vienlaikus samazinot nepieciešamību pēc minerālmēsliem.

Labās prakses identificētas Interreg Europe projekta "3F GREEN MODEL" ietvaros. Projekta partneri no Latvijas, Īrijas, Itālijas, Ungārijas un Spānijas meklē risinājumus, kā lauksaimniecības un mežsaimniecības blakusproduktus izmantot atkārtoti, radot lielāku pievienoto vērtību un samazinot atkritumu apjomu.

Ar projekta "3F GREEN MODEL" ietvaros identificētajām labajām praksēm iespējams iepazīties Interreg Europe labo prakšu katalogā:
https://www.interregeurope.eu/3f-green-model/good-practices

Informāciju sagatavoja: Anita Āboliņa, Komunikācijas un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja, Vidzemes plānošanas reģions